

Արեւմտեան Հայաստանի Հանրապետութեան Սահմանաճակատն Խորհուրդ

Presidential Council of the Republic of Western Armenia

ԿԻԼԿԻՅՅ ՀԱՅԵՐՈՒ ԻՆՔՆՈՐՈՇՄԱՆ ԻՐԱԻՈՒՆՔԻ ՄԱՍԻՆ

ՀՈՉԱԿԱԳԻՐ

Երեւան, 4 Օգոստոս 2017

Արտայայտելով հայ ժողովուրդի միասնական կամքը եւ որպէս հիմք ընդունելով՝ 4 Օգոստոս 1920 թ.-ի անկախութեան Հռչակագիրը, զոր համատեղ ստորագրած են Կիլիկիայի Հայկական բարձրագոյն իշխանութիւններն ու Հայոց ազգային պատուիրակութիւնը, նոյն ժամանակ, երբ Կիլիկիոյ բնակչութեան նկատմամբ պաշտպանութեան հովանաւորութիւնը կը տրուէր ֆրանսական պետութեան, Սերի դաշնագիրի 94-րդ յօդուածով;

Նկատի ունենալով նաեւ որ Հայկական լեզեոնը ^[1] ստեղծուեցաւ որպէս արդիւնք Ֆրանս-Հայկական պայմանաւորուածութիւններուն՝ որ պետք էր դառնար Կիլիկիոյ եւ Արեւմտեան Հայաստանի բնակչութեան պաշտպանութեան Հայոց ազգային բանակի կորիզը.

Գիտակցելով Հայ ազգի ճակատագին նկատմամբ իր պատմական պատասխանատուութիւնը, հաւատարիմ մնալով բոլոր Հայերու ձգտումներու իրականացման, եւ պատմական արդարութեան վերականգնման գործին,

¹ http://www.western-armenia.eu/stat.gov.wa/fr/2014/Decret_Presidentiel_Legion_Armenienne-17-24.04.2014.pdf

Անդրադառնալով, մարդու իրաւունքներու համաշխարհային հռչակագրի սկզբունքներուն, եւ ընդհանրապէս ճանչցուած միջազգային իրաւունքներու չափորոշիչներուն.

Գործի լծելով ժողովուրդներու ինքնորոշման Իրաւունքը;

Կիլիկիոյ Հայերու Ազգային Խորհուրդը,

Կը Յայտարարէ. մեկնարկ տալ Կիլիկիոյ Հայերու ինքնորոշման իրաւունքի կիրառման գործընթացին՝ հետեւեալ սկզբունքներով.

1. Կիլիկիան տարածաշրջան մըն է, որ կը կազմէ մինչեւ օրս Թիւրքիոյ կողմէ բռնագրաւուած պատմական Արեւմտեան Հայաստանի անբաժանելի մասը: Կիլիկիան կրնայ ունենալ իր իւրայատուկ դրօշակը, զինանշանը եւ օրհներգը:

2. Հայ ժողովրդը բնիկ է Կիլիկիոյ մէջ, ուր ան հազարաւոր տարիներ շարունակ մշակած է իր իւրայատուկ քաղաքակրթութիւնը.

3. Կիլիկիան ըլլալով նահանգ՝ պիտի ունենայ գործող իշխանութիւն, համապատասխան Բնիկ Ժողովուրդներու Իրաւունքներու Հռչակագրի բովանդակութեան: Ան պիտի ունենայ իր ներքին սահմանադրութիւնը՝ հիմնուած Արեւմտեան Հայաստանի սահմանադրութեան վրայ: Կիլիկիոյ Հայերու Ազգային Խորհուրդը իր ճանաչումը կ'ընծայէ Կիլիկիոյ սահմանադրութեան նկատմամբ՝ եթէ ան կ'ընդունի ԱՀՀ սահմանադրութիւնը որպէս հիմք:

4. Կիլիկիոյ Հայերու Ազգային Խորհուրդի անդամները ի պաշտօնէ անդամ կը դառնան Արեւմտեան Հայաստանի Ազգային Խորհրդին:

5. Կիլիկիոյ իրաւունքներու երաշխաւորը իր ժողովուրդն է, ըլլան այժմ Կիլիկիոյ մէջ ապրող, կամ տարաքրուծ, որն իր իշխանութիւնը կ'իրագործէ թէ անմիջականօրէն՝ եւ թէ սահմանադրութեամբ եւ օրէնքներով ընդունուած ներկայացուցիչներուն միջոցով: Կիլիկիոյ Հայ ժողովուրդի անունով խօսելու իրաւունքը բացառապէս կը պատկանի Կիլիկիոյ Հայերու Ազգային Խորհուրդին:

6. Բոլոր այն անձերը, ովքեր կարող են ապացուցել իրենց հանգամանքները որպէս Կիլիկիոյ ծնունդ, բնակիչ կամ ծագում ունեցող՝ նոյնիսկ քանի մը սերունդ վաղեմութեամբ, կը համարուին Կիլիկիոյ լիարժէք բնակիչներ, եւ իրաւունք ունին ստանալու Արեւմտեան Հայաստանի քաղաքացիութիւնը: Կիլիկիոյ բնակիչները կը վայելեն Կիլիկիոյ Հայերու Ազգային Խորհուրդի պաշտպանութիւնն ու օժանդակութիւնը: Կիլիկիան կ'երաշխաւորէ իր բոլոր բնակիչներու ազատութիւնն ու հաւասարութիւնը:

7. Մարդկանց, ունեցուածքի եւ իրաւունքներու անվտանգութիւնը երաշխաւորելու նպատակով՝ Կիլիկիան կը ստեղծէ իր սեփական պաշտպանութեան կառոյցը, պետական կամ հասարակական անվտանգութեան կազմաւորումները՝ պաշտպանութեան խորհուրդի իրաւասութեան, Արեւմտեան Հայաստանի ռազմական վարդապետութեան եւ Սահմանադրութեան հովանաւորութեան ներքոյ: Կիլիկիոյ պաշտպանական ուժերը կը տեղակայուին միայն պաշտպանութեան խորհուրդի որոշումով՝ նախագահի բարձրագոյն հրամանատարութեան ներքոյ, համապատասխան Արեւմտեան Հայաստանի Սահմանադրութեամբ նախատեսուած կարգով:

8. Միջազգային օրէնքի առումով՝ Կիլիկիան իր արտաքին քաղաքականութիւնը կը վարէ համաձայն Արեւմտեան Հայաստանի Սահմանադրութեան հետ կապուած իր ստանձնած պարտաւորութիւններուն: Նոյն ձեւով նաեւ ան կը մասնակցի միջազգային կազմակերպութիւններու գործունէութիւններուն:

9. Կիլիկիոյ ազգային հարստութիւնը՝ իր ժողովուրդը, հողը, ընդերքը, օդային եւ ծովային տարածութիւնները, ջուրերը եւ այլ բնական պաշարները, այնպէս ալ իր տնտեսական եւ մտաւորական ու մշակութային կարողութիւնները՝ կը պատկանին Կիլիկիոյ ժողովուրդին: Անոնց կառավարումը, օգտագործումը, ստանձնումն ու սեփականութեան եղանակները՝ կը սահմանուին Կիլիկիոյ ներքին սահմանադրութեամբ եւ օրէնքներով:

10. Կիլիկիան կ'որոշէ իր սեփական տնտեսական համակարգի սկզբունքներն ու Կանոնակարգերը, կրնայ ստեղծել իր սեփական բանկը, իր ֆինանսական վարկաւորման համակարգը, հարկերն ու տարբեր ծառայութիւնները՝ հիմնուելով սեփականութեան ձեւերու բազմազանութեան համակարգի սկզբունքներուն վրայ:

11. Կիլիկիոյ ներքին կեանքէն ներս՝ Կիլիկիոյ Հայերու Ազգային Խորհուրդը կ'երաշխաւորէ խօսքի, մամուլի եւ խիղճի ազատութիւնները; օրէնսդիր, գործադիր եւ դատական կառոյցներու տարանջատումը; Միութիւններու հիմնումը; յարգանքը կարծիքի տարբերութիւններուն հանդէպ; պաշտօնէաներու եւ պաշտպանութեան ուժերու ապակուսակցականացումը:

12. Կիլիկիոյ Հայերու Ազգային Խորհուրդը կ'երաշխաւորէ արեւմտահայերէն լեզուի օգտագործումը, նաեւ կ'երաշխաւորէ արաբերէն, ասորերէն, սիրեաք եւ քրդերէն լեզուները՝ որպէս համաժողովրդական լեզուներ կյանքի բոլոր ոլորտներուն մէջ: Կիլիկիոյ Հայոց Ազգային Խորհուրդը կը ստեղծէ կրթութեան, գիտութեան եւ մշակութային զարգացման իր սեփական համակարգը:

13. Կիլիկիոյ Հայերու Ազգային Խորհուրդը կ'աջակցի եւ պարտաւորութիւն կը վերցնէ մասնակցելու այն բոլոր ջանքերուն՝ որոնք կը ձգտին թէ միջազգային ճանաչում եւ թէ իրաւունքներու կիրառում ձեռք բերելու՝ 1894-1923 թուականներու ընթացքին, թուրքական իրարայաջորդ երեք կառավարութիւններուն կողմէ, Արեւմտեան Հայաստանի տարածքներուն վրայ Հայերու հանդէպ իրագործուած ցեղասպանութիւններու առնչութեամբ :

14. Սույն Հռչակագիրը կը մնայ օրէնսդրական եւ ազգային իշխանութիւններու աշխատանքի միակ հիմքը, մինչեւ Արեւմտեան Հայաստանի Սահմանադրութեան վրայ հիմնուած՝ Կիլիկիոյ ներքին սահմանադրութեան մշակումն ու հաստատումը:

Կիլիկիոյ Հայերու Ազգային Խորհուրդ,

Երեւան, 4 Օգոստոս 2017

stat.gov.wa@haybachdban.org